

КОНСПЕКТ ПО КЛИНИКА НА ДЕНТАЛНА, ОРАЛНА И ЛИЦЕВО-ЧЕЛЮСТНА ХИРУРГИЯ V КУРС

- 1.** Клинична анатомия на лицево-челюстната област: инервация (V2, V3, VII ЧМН – ход, клонове, зони на инервация); кости формиращи лицевия скелет; дъвкателни мускули (m.masseter, m.pterygoideus lateralis, m.pterygoideus medialis, m.temporalis – залавни места, инервация, кръвоснабдяване, функция).
- 2.** Клинична анатомия на лицево-челюстната област: кръвоснабдяване (клонове и зони на кръвоснабдяване на външната каротидна артерия, максиларната артерия, лицевата артерия, лингвалната артерия и лицевата вена); лимфна система (групи лимфни възли в ЛЧО, анатомични граници и зони на дренаж).
- 3.** Изследване на болните в оралната и лицево-челюстната хирургия: цел на клиничното изследване; анамнеза (части на анамнезата); диагноза (видове диагнози); прогноза; изследване на общия статус. Параклинични изследвания (референтни стойности на: хемоглобин, хематокрит, еритроцити, тромбоцити, левкоцити, диференциално броене на левкоцити, СУЕ, CRP, време на кръвене, време на съсирване, протромбиново време, тромбиново време, INR, кръвна захар, калий, натрий, рН, креатинин, урея).
- 4.** Локална анестезия в лицево-челюстната област – показания, анатомични предпоставки, зона на въвеждане на иглата, ход, целеви пункт, дълбочина на въвеждане, зона на обезболяване при: терминална, интралигаментарна, туберална, палатинална, инфраорбитална, назопалатинална, долночелюстна проводна анестезия (методи на Старобински, Вайсбрем, Гоу-Гейтс, Акинози-Вазирани, Ла Гуардия).
- 5.** Видове локални анестетици и техният метаболизъм (представители на амидни и естерни анестетици). Механизъм на действие и максимално допустими дози на локалните анестетици. Вазоконстриктори – приложение и максимални дози при местно обезболяване. Местна анестезия при здрави и пациенти с придружаващи заболявания – диабет, хипертонична болест, пациенти с преживян инфаркт на миокарда или мозъчен инсулт.
- 6.** Усложнения при локална анестезия – местни и общи. Профилактика и основни принципи на лечението им.
- 7.** Местна анестезия при деца – анатомичи особености, особености при техниките на изпълнение, максимално допустими дози за деца със и без вазоконстриктор.
- 8.** Подготовка на болните с придружаващи заболявания (сърдечно-съдови заболявания, болни на антикоагулантна и антиагрегантна терапия, диабет, автоимунни заболявания и др.) за анестезия, екстракция на зъби и други хирургични интервенции в устната кухина.
- 9.** Спешни състояния в денталната медицина: синкоп, колапс, анафилактичен шок, хипогликемия, асфиксия, астматичен пристъп, епилептичен припадък, кръвоизлив. Кардио-пулмонална ресусцитация, кониотомия. Поведение на лекаря по дентална медицина.

- 10.** Затруднен пробив и ретенция на зъбите. Класификация, етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение на усложненията при прорязването на зъбите. Предпоставки за затруднен пробив на долните молари и показания за екстракция на ретинирани мъд्रेци. Усложнения.
- 11.** Остри периодонтити. Етиология, класификация, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение. Усложнения и профилактика.
- 12.** Хронични периодонтити. Етиология, класификация, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение. Усложнения и профилактика.
- 13.** Периостити на челюстните и лицеви кости. Етиология, патогенеза, класификация, клиника, диференциална диагноза, лечение.
- 14.** Одонтогенни кисти на челюстите. Класификация. Етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза и диференциална диагноза на: радикуларна, резидуална киста, одонтогенна кератокиста, фоликуларна одонтогенна киста, пародонтална киста. Хирургично лечение на челюстните кисти. Усложнения.
- 15.** Неодонтогенни кисти на челюстите. Класификация. Етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза и диференциална диагноза на: глобуло-максиларна киста, киста на назо-палатиналния канал, медианна киста на максилата и на мандибулата. Хирургично лечение на челюстните кисти. Усложнения.
- 16.** Кисти на меките тъкани в ЛЧО. Класификация. Етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение на: мукоцеле, ранула, гингивална киста, епидермоидна киста, атерома, латерална и медианна шийна киста. Усложнения.
- 17.** Абсцес и флегмон на инфраорбиталната област и абсцес на кучешката ямка – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 18.** Абсцес и флегмон на бузата – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 19.** Флегмон на инфратемпоралната и темпоралната области – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 20.** Флегмон на орбиталната област – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 21.** Абсцес на челюстно-езичната гънка и подезичната област – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.

- 22.** Абсцес и флегмон на субмандибуларната и субменталната ложи – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 23.** Флегмон на пода на устната кухина. Ангина von Ludwig – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 24.** Перимандибуларен абсцес – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 25.** Абсцес и флегмон на субмасетериалното пространство – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 26.** Абсцес и флегмон на ретромандибуларната област– топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 27.** Абсцес и флегмон на птеригомандибуларното и парафарингеалното пространства – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 28.** Абсцес на твърдото небце. Абсцес и флегмон на езика – топографска и хирургична анатомия, граници на анатомичното пространство, важни структури, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 29.** Некротизиращ фасциит – етиология, клиника, диагноза, диференциална диагноза, лечение. Усложнения.
- 30.** Заболявания на лимфните възли и лимфните съдове в лицево-челюстната област. Остри и хронични лимфаденити. Класификация, топографска и хирургична анатомия, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 31.** Остеомиелити на челюстните кости. Класификация. Остър одонтогенен остеомиелит – етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 32.** Остеомиелити на челюстните кости. Класификация. Хроничен одонтогенен остеомиелит – етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 33.** Остеомиелити на челюстните кости. Класификация. Травматичен и хроничен склерозиращ остеомиелит – етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.

- 34.** Синуити от одонтогенен произход: остър и хроничен одонтогенен синуит. Етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения. Перфорация на максиларния синус, оро-антрална комуникация, попадане на корен в максиларния синус. Лечение.
- 35.** Специфични хронични грануломатозни заболявания в лицево-челюстната област: актиномикоза, сифилис и туберкулоза. Етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, лечение.
- 36.** Усложнения на одонтогенните възпалителни заболявания: сепсис, медиастенит, тромбоза на синус кавернозус. Етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 37.** Медикаментозно лечение на възпалителните заболявания в ЛЧО: принципи, индикации и усложнения. Дози и форма за възрастни и деца при: перорални АБ (Amoxicillin, Ampicillin, Augmentin, Azithromycin, Clarithromycin, Midecamycin, Lincomycin, Clindamycin, Ciprofloxacin, Levofloxacin, Moxifloxacin, Cefadroxil, Cefalexin, Cefuroxim, Cefixime, Metronidazole); НСПВС (ибупрофен, нимезулид, парацетамол, метамизол натрий); кортикостероиди (метилпреднизолон, дексаметазон); антихистамини (хлоропирамин, лоратадин, деслоратадин, левоцетиризин).
- 38.** Хирургично лечение на пародонталните заболявания. Гингивектомия, кюретаж, пародонтални ламба (Widman, нерепозиционирано, апикално преместено): същност, индикации и техники на изпълнение.
- 39.** Акутни сиалоаденити и сиалодохити. Класификация, етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 40.** Хронични сиалоаденити. Класификация, етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение. Усложнения.
- 41.** Обструктивни болести на слюнчените жлези: слюнчно-каменна болест, кисти и фистули на слюнчените жлези. Етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение. Усложнения.
- 42.** Системни заболявания и свързаните с тях промени на слюнчените жлези (сиалози). Сиалози при саркоидоза. Синдром на Хеерфорд. Доброкачествени лимфоцитопластични лезии. Некротизираща сиалометаплазия.
- 43.** Болест и синдром на Микулич. Синдром на Съогрен. Етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 44.** Болести на ТМС: неспецифични артрити на долночелюстната става (остри и хронични), ревматоиден артрит – етиология, клиника, параклиника, диференциална диагноза и лечение.
- 45.** Болести на ТМС: артрози – етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 46.** Болести на ТМС: луксации и сублуксации – класификация, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.

- 47.** Болести на ТМС: анкилози – класификация, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 48.** Заболявания, свързани с дъвкателните мускули и други структури в оро-фациалната област (фасции, лигаменти и др.): контрактури на долната челюст, МДБС, синдром на Костен. Класификация, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, хирургично и медикаментозно лечение.
- 49.** Заболявания на черепно-мозъчните нерви: невралгия на троичния и глософарингеалния нерв. Етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 50.** Заболявания на черепно-мозъчните нерви: лицеви парализи (простудна, травматична, при тумори в ЛЧО, парализа на Бел и други). Класификация, етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 51.** Травми в лицево-челюстната област. Общи сведения. Класификация.
- 52.** Травми на меките тъкани: рани (видове, хирургична обработка и зарастване на раните).
- 53.** Травми на зъбите и околозъбните тъкани. Етиология, класификация, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, лечение.
- 54.** Фрактури на долната челюст. Етиология, класификация (видове разめствания на фрагментите и посока на теглене на дъвкателните мускули), клиника (патогномонични и вторични симптоми на долночелюстните фрактури; клинична картина при фрактури на алвеоларния гребен, в областта на симфизата, на страничния отдел, на ъгъла, на клона, на ставния израстък и на короноидния израстък на долната челюст), параклиника, диференциална диагноза. Усложнения. Изследване на болен с долночелюстна фрактура.
- 55.** Ортопедични и хирургични методи за лечение на долночелюстните фрактури. Индикации и принципи.
- 56.** Фрактури на горната челюст. Етиология, класификация (частични и тотални фрактури), клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза индикации и принципи на лечение.
- 57.** Фрактури на ябълчната кост и дъга. Етиология, класификация, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, индикации и принципи на лечение
- 58.** Фрактури на носните кости. Топографска анатомия, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, индикации и принципи на лечение.
- 59.** Особености в клиничното протичане, диагностиката и лечението на фрактурите в лицево-челюстната област в детска възраст.
- 60.** Пренеоплазии в ЛЧО: на кожата и устните. Класификация. Сенилна кератоза, актинична кератоза, актиничен хейлит, нодуларен предрак на вермилиона, преканцерозен абразивен хейлит на Манганоти – етиология, клиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 61.** Пренеоплазии в ЛЧО: на лигавицата в устната кухина. Класификация. Левкоплакия, еритроплакия, лихен планус – определение, етиология, клиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.

- 62.** Доброкачествени тумори в ЛЧО: на устната лигавица и меките тъкани. Папилом, верука, фибром, хемангиом, лимфангиом, липом – определение, етиология, клиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 63.** Доброкачествени тумори на челюстните и лицевите кости. Обща характеристика. Класификация. Остеом, остеобластокластом, осифициращ фибром, гигантоклетъчен гранулом на челюстите – клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 64.** Тумороподобни заболявания в лицево-челюстната област. Аневризмална костна киста, солитарна костна киста, кафяв тумор при хиперпаратиреоидизъм и фиброзна дисплазия – етиология, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 65.** Епулиди. Класификация, етиология, клиника, параклинични изследвания, лечение.
- 66.** Злокачествени тумори на кожата на лицето: базоцелуларен и спиноцелуларен карцином. Класификация, биологично поведение, клиника, диагноза, диференциална диагноза и принципи на лечение.
- 67.** Малигнен меланом на кожата и оралната лигавица. Етиология, клинични форми, биологично поведение, клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 68.** Злокачествени мезенхимни тумори на меките тъкани. Обща характеристика. Видове, клиника, параклиника, диференциална диагноза, лечение.
- 69.** Злокачествени тумори на челюстните и лицевите кости. Обща характеристика. Остеогенен сарком, карцином на горната и долната челюсти – клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и принципи на лечение.
- 70.** Плоскоклетъчен карцином на устната кухина. Онкоанатомични локализации: карцином на устните, езика, пода на устната кухина, букалната лигавица, гингивата, твърдото небце. Етиологични фактори, клинична картина, биологично поведение, диагноза, диференциална диагноза и принципи на лечение.
- 71.** Доброкачествени тумори на големите слюнчени жлези. Обща характеристика. Класификация. Плеоморфен аденом, тумор на Вартин – клиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 72.** Злокачествени тумори на големите и малките слюнчени жлези. Обща характеристика. Класификация. Мукоепидермоиден карцином, аденоиднокистичен карцином, злокачествен плеоморфен аденом – клиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.
- 73.** Одонтогенни тумори. Обща характеристика. Класификация според тъканния произход. Амелобластом, одонтом, цементом – клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза, лечение.
- 74.** Лимфоми – обща характеристика. Ходжкинови лимфоми, Неходжкинови лимфоми и мултиплен миелом – клиника, параклиника, диагноза, диференциална диагноза и лечение.

- 75.** Лъчеви реакции и усложнения при лечението на болните със злокачествени тумори. Радиодермити, радиоепителиити (мукозити), лъчев кариес, остеорадионекроза – етиология, патогенеза, клиника, параклиника, диференциална диагноза и лечение. Медикаментозно-индуцирана остеонекроза на челюстните кости.
- 76.** Хирургична подготовка на челюстите за протезиране. Индикации и методи.
- 77.** Имплантология в лицево-челюстната област. Показания и противопоказания за поставяне на различни имплантати. Ранни и късни усложнения при поставянето на имплантати.
- 78.** Придобити дефекти между устната, носната кухина и максиларния синус. Етиология, клиника, параклиника, диагноза, методи за лечение. Усложнения.
- 79.** Мандибуларни аномалии и деформации. Клиника, диагноза, лечение.
- 80.** Максиларни аномалии и деформации. Клиника, диагноза, лечение.
- 81.** Спомагателни хирургични намеси при зъбно-челюстно-лицеви аномалии и деформитети.
- 82.** Вродени цепки на устните. Класификация, етиология, срокове, принципи и методи на хирургично лечение.
- 83.** Цепки на небцето. Класификация, принципи, срокове на оперативно лечение. Основни етапи на оперативното лечение.

Литература:

1. „Лицево-челюстна и орална хирургия” – проф. Р. Угринов, изд. „Киви”, 2006г.
2. „Анатомия на човека” – 14то издание, Вл. Овчаров, В. Ванков, изд. „АРСО”
3. „Фармакотерапевтичен справочник” – 7мо издание, И. Ламбев, И. Крушков, изд. „АРСО”, 2010г.
4. „Contemporary oral and maxillofacial surgery” – James R. Hupp et al., Elsevier, 6th, 7th edition
5. „Peterson`s principles of oral and maxillofacial surgery” – Michael Miloro et al., PMPH-USA, 2nd, 3rd edition
6. „Handbook of local anesthesia” – Stanley Malamed, Elsevier, 6th, 7th edition

Ръководител катедра:

ФДМ-София, 2021г.

Проф. д-р, д-р Павел Станимиров, дм